

การศึกษาเปรียบเทียบเรื่องกรรมในการพยากรณ์ชีวิตที่ปรากฏในโหราศาสตร์ และพุทธทำนาย

A Comparative Study of the Kamma in Life Predictions Appearing in Astrology and Buddhist Prediction

¹พระพุฒินันท์ รสิโย (ธนธรรมโรจน์) ²คงสฤษฎ์ แพงทรัพย์

¹ Phra Phutthinan Ramsiyo (Thanathammarot) ²Khongsaris Pangthrap

^{1,2}คณะพุทธศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^{1,2}Faculty of Buddhism, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

¹Corresponding author, e-mail: faputthi@gmail.com

Received December 15, 2025; Revised December 28, 2025; Accepted: December 29, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาเรื่องกรรมกับการพยากรณ์ชีวิตที่ปรากฏในโหราศาสตร์ 2) เพื่อศึกษาเรื่องกรรมกับการพยากรณ์ชีวิตที่ปรากฏในพุทธทำนาย 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเรื่องกรรมกับการพยากรณ์ชีวิตที่ปรากฏในโหราศาสตร์และพุทธทำนาย งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากพระไตรปิฎก หนังสือและตำราโหราศาสตร์จากสำนักต่างๆ ที่มีความเชี่ยวชาญชำนาญการ ตลอดจน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และบทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 13 ท่าน ผลการศึกษาการวิจัย พบว่า 1. กรรมกับการพยากรณ์ชีวิตในโหราศาสตร์เป็นการเชื่อมโยงระหว่างหลักธรรมทางศาสนากับศาสตร์แห่งการพยากรณ์ ซึ่งปรากฏอยู่ในหลายระบบความเชื่อ โดยเฉพาะในโหราศาสตร์ไทยและโหราศาสตร์อินเดีย (เวท) ที่เชื่อว่าชะตาชีวิตของมนุษย์ถูกกำหนดหรือส่งอิทธิพลจากกรรมในอดีต และสามารถสะท้อนออกมาผ่านตำแหน่งของดวงดาวในช่วงเวลาที่เกิดหลักโหราศาสตร์มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับกฎแห่งกรรม และมีบทบาทต่อความเชื่อของคนในปัจจุบัน โหราศาสตร์เป็นความเชื่อว่าการกระทำ สิ่งหนึ่งสิ่งใดและผลการกระทำสิ่งนั้น ล้วนถูกกำหนดมาแล้วทั้งสิ้น ต่างจากความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในพระพุทธศาสนา อันเป็นผลจากการกระทำที่ผู้กระทำต้องยอมรับผลจากการกระทำนั้นๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ 2. กรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท มีองค์ประกอบของกรรม คือเจตนา การให้ผลของกรรมจะเป็นไปตามความแรง ตามหน้าที่ และตามกาล ส่วนการพยากรณ์ที่เกี่ยวข้องกับกรรมที่ทั้งดี และไม่ดี อันเป็นกฎธรรมชาติ หรือที่เรียกว่ากรรมนิยาม พุทธทำนายสะท้อนให้เห็นว่า ชีวิตของมนุษย์มิได้ขึ้นอยู่กับโชคชะตา แต่เป็นผลของการกระทำของตนเองทั้งสิ้น และนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีสติและรับผิดชอบในทางพุทธธรรม 3. การเปรียบเทียบเรื่องกรรมกับการพยากรณ์ชีวิตในโหราศาสตร์และพุทธทำนาย คือ การพยากรณ์ดวงชาตาก็คือการอ่านแผนที่กรรม ผู้ที่ให้คำพยากรณ์ ซึ่งต้องประกอบด้วยคุณธรรม ส่วนศาสตร์ทางโหราศาสตร์ผู้ที่ให้คำพยากรณ์ คือ นักพยากรณ์ โหราจารย์

และหมอดู ต้องเข้าใจหลักกรรม ส่วนดวงดาวนั้นมีอิทธิพลในแง่ของการกระทำของมนุษย์ หากกระทำชั่วก็ต้องได้รับผลชั่วและส่งผลกระทบต่อดวงดวงและโชคชะตาของตนเอง

คำสำคัญ: กรรม; การพยากรณ์ชีวิต; โหราศาสตร์; พุทธทำนาย

Abstract

This research article has three primary objectives: 1) to study the concept of Karma and life prophecy as presented in astrology; 2) to study Karma and life prophecy as presented in Buddhist prophecies; and 3) to comparatively study Karma and life prophecy in both astrology and Buddhist prophecies. This study employs a qualitative research methodology, collecting and synthesizing data from the Tipitaka, astrological texts from various specialized schools, relevant research papers, and interviews with 13 qualified experts. The research findings are as follows: 1. Karma and life prophecy in astrology represent a connection between religious principles and the art of divination. This is evident in several belief systems, particularly in Thai and Indian (Vedic) astrology, which posit that human destiny is determined or influenced by past Karma, reflected through planetary positions at the time of birth. While astrological principles align with the Law of Karma and significantly influence contemporary beliefs, astrology often suggests that actions and their consequences are predestined. This differs from the Buddhist Law of Karma, which emphasizes that consequences arise from actions that the doer must inevitably accept. 2. Karma in Theravada Buddhist scriptures is fundamentally composed of "Intention" (Cetana). The fruition of Karma follows its intensity, function, and timing. Regarding prophecies related to Karma-both wholesome and unwholesome this fall under the natural law known as Kamma-niyama. Buddhist prophecies reflect that human life does not depend on fate but is entirely the result of one's own actions, leading to a life of mindfulness and responsibility according to Buddhist Dhamma. 3. The comparison of Karma and life prophecy in astrology and Buddhist prophecy reveals that predicting a horoscope is akin to reading a "Karmic map." Practitioners of prophecy must possess moral virtue. In the field of astrology, prognosticators, master astrologers, and fortune-tellers must understand the principles of Karma. Celestial bodies influence human actions in the sense that if one commits evil, they must receive evil consequences, which subsequently impact their own stars and destiny.

Keywords: The Kamma; Life Predictions; Astrology; Buddhist Prediction

บทนำ

ในสังคมไทยตั้งแต่อดีตถึงยุคปัจจุบัน มีการดำเนินชีวิตไปตามความเชื่อตามศาสนา โดยจะพบว่ามนุษย์ในยุคเริ่มแรกนั้นนับถือสิ่งต่างๆ ก่อนจะพัฒนาไปตามคำสอนในทางศาสนา โดยจะพบว่าคำสอนในทางพระพุทธศาสนาที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการที่พึงของมนุษย์ว่า

มนุษย์จำนวนมากผู้ถูกภัยคุกคาม ต่างถึง(ถือเอา) ภูเขา ป่าไม้ อาราม และรุกขเจดีย์เป็นสรณะ นั้นมิใช่สรณะอันเกษม นั้นมิใช่สรณะอันสูงสุด เพราะผู้อาศัยสรณะเช่นนั้น ย่อมไม่พ้นจากทุกข์ทั้งปวง ส่วนผู้ที่ถึง(ถือเอา)พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นสรณะ ย่อมใช้ปัญญาชอบ พิจารณาเห็นอริยสัจ ๔ ประการ คือ ทุกข์ เหตุเกิดทุกข์ ความดับทุกข์ ทางปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ และ อริยมรรคมีองค์ ๘ อันเป็นข้อปฏิบัติให้ถึงความสงบระงับทุกข์ นั้นเป็นสรณะอันเกษม นั้นเป็นสรณะอันสูงสุด เพราะผู้อาศัยสรณะเช่นนั้น ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 25 ข้อที่ 193 หน้าที่ 92, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

จากการหาที่พึ่งนี้เองนำไปสู่การเลือกที่จะเชื่อสิ่งที่จะทำให้ชีวิตมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยจะพบว่า ความศรัทธาหรือความเชื่อ เป็นจุดเริ่มของศาสนาน้อยใหญ่ทั้งปวง ศรัทธามันมี 2 อย่าง ศรัทธาที่เป็นญาณสัมปยุต คือ ความเชื่อที่ประกอบปัญญา รู้เหตุรู้ผล และศรัทธาที่เป็นญาณวิปยุต ได้แก่ ความเชื่ออันเกิดจากความไม่รู้เหตุผล ศาสนาน้อยใหญ่ทั้งปวงเกิดจากศรัทธา 2 ประการดังกล่าว ศรัทธาประเภทใดประกอบด้วยอวิชชา เป็นญาณวิปยุต ศาสนาที่เกิดขึ้นตั้งอยู่ไม่ได้นาน เพราะไม่มีเหตุผลตามธรรม ส่วนศาสนาที่เกิดขึ้น และตั้งอยู่ได้นานเกิดจากศรัทธาอันสัมปยุตด้วยปัญญา (เสฐียร พันธงชัย, 2534)

วิชาโหราศาสตร์คือศาสตร์แห่งการพยากรณ์มีวิวัฒนาการมาจากอารยธรรมเมโสโปเตเมีย แถบลุ่มแม่น้ำไทกริส ยูเฟรติส ซึ่งเป็นชนชาติแรกที่ใช้ความรู้เรื่องการพยากรณ์ ในชีวิตประจำวัน ด้วยการสังเกตการเคลื่อนที่ของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดวงดาว ซึ่งมีวัฏฏะของการโคจรที่ต่างกัน ชาวบาบิโลเนียนโบราณในดินแดนแถบนี้ จัดเป็นชนเผ่าที่มีความรู้ในเรื่องดาราศาสตร์ เป็นพวกแรกที่นำระบบ 7 วันมาใช้ โดยให้วันขึ้นต้นด้วย ดวงอาทิตย์ ถัดมาเป็น ดวงจันทร์ และตามด้วยดาวพระเคราะห์ที่มีระยะการโคจรไล่เรียงกันไปตามลำดับ ในปีคริสตศักราช 321 จักรพรรดิคอนสแตนติน ได้ทรงออกพระราชกฤษฎีกาให้ใช้ช่วงเวลาแบบสัปดาห์ กำหนดให้ วันอาทิตย์เป็นวันแรกของสัปดาห์

โหราศาสตร์หรือศาสตร์แห่งการพยากรณ์ได้เข้ามามีบทบาทต่อวิถีชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่ครั้งโบราณจนถึงปัจจุบันการเชื่อถือในเรื่องนี้ยังคงคู่กับคนไทยและดูเหมือนจะมีมากขึ้นด้วย การพยากรณ์แนวนิยมชีวิตในอนาคต เมื่อบุคคลประสบปัญหาในชีวิต มีข้อคับข้องใจหาทางออกไม่ได้ มักจะไปหาหมอดู เพื่อให้ตรวจดูดวงชะตาตนว่าดีร้ายอย่างไร โชคดีจะเข้ามาเมื่อใด และเคราะห์ร้ายที่กำลังเผชิญจะสิ้นสุดลงเมื่อใด เรื่องที่คนส่วนใหญ่สนใจก็คือเรื่องของ ความมั่นคงในฐานการเงิน การงานและคู่ครอง ความรัก ถึงแม้คนจะไม่มี ความเชื่ออย่างมั่นคงนักต่อโหราศาสตร์ แต่คำทำนายของหมอดูก็ทำให้ สบายใจ มีกำลังใจขึ้น หรือในทางตรงข้ามอาจจะมีความกังวลใจมากขึ้นจากคำพยากรณ์ที่ได้รับความที่บุคคลไม่มีความเข้าใจในโหราศาสตร์เพียงพอ ทำให้หมอดูกลายเป็นผู้มีอิทธิพลระดับหนึ่ง สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่กำเนิดชีวิตมีความแตกต่างกันตามเชื้อชาติและชนเผ่า ในแต่ละเชื้อชาติและชนเผ่า ก็จะมีกฎเกณฑ์ กฎระเบียบและประเพณีที่แตกต่างกันออกไป โดยมีกฎ

ข้อบังคับและข้อปฏิบัติให้อยู่ภายใต้กฎหมายของแต่ละประเทศนั้นๆ แต่มีสิ่งหนึ่งที่สังคมมนุษย์มีความเหมือนกันคือความเชื่อต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือเทพเจ้าที่ตนนับถือ เมื่อมีความเชื่อทางด้านศาสนาหรือลัทธิ และสิ่งที่ตนเองนับถือ แต่ก็ยังไม่มี ความเชื่อมั่นในการกระทำของตนเองก็ไปพึ่งพาแสวงหาผู้วิเศษต่างๆ เพื่อชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ตนเองดีขึ้น จึงมีผู้รู้หรือนักปราชญ์ทางด้านศาสนาและความเชื่อเรื่องเทพเจ้าต่างๆ ก็คือนักดาราศาสตร์ที่สามารถบอกเรื่องราวต่างๆ ถึงความเป็นมาเป็นไปของโลกใบนี้ นั่นก็คือ นักโหราศาสตร์ หรือที่เรียกว่า “หมอดู” นั่นเอง ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์เป็นของคู่สังคมมนุษย์มานานแสนนานกว่า 5,000 ปี เรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับโหราศาสตร์นั้น เป็นเรื่องที่น่าสนใจของผู้คนทุกชาติทุกศาสนานับตั้งแต่สมัยโบราณจนกระทั่งถึงยุคปัจจุบัน สังคมมนุษย์นั้นผูกพันกับคำว่า “โหราจารย์” หรือ “หมอดู” มาโดยตลอดทุกยุคทุกสมัย ความสามารถในการพยากรณ์หรือทำนายของโหราจารย์หรือหมอดูมีปรากฏเป็นบันทึกหลักฐานในประวัติศาสตร์มาตั้งแต่สมัยโบราณ เกือบทุกยุคทุกสมัย โหราศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ได้รับการยกย่องมาตั้งแต่สมัยโบราณ สามารถแสดงถึงอิทธิพลของดวงดาวที่มีต่อมนุษย์ สัตว์ และพืช รวมทั้งดิน ฟ้า อากาศของบ้านเมือง และสามารถชี้ให้เห็นผลดีหรือผลร้ายที่เกิดขึ้น ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตได้อย่างมหัศจรรย์

ในโลกยุคปัจจุบันนี้มนุษย์มีการแข่งขันการทำธุรกิจและการทำมาหากินกันมากขึ้นก็เพื่อความอยู่รอดของตนเองการธุรกิจของตนเองจนบางครั้งก็ต้องพึ่งพาสิ่งศักดิ์สิทธิ์และก้อ่อนวอนพระเจ้าให้ช่วยเหลือบ้าง บางครั้งก็ต้องพึ่งพาอาศัยทางศาสนาบ้างและก้อพึ่งพาทางโหราศาสตร์หรือที่เรียกว่า “หมอดู” เพราะว่าในปรากฏการณ์ของสังคมปัจจุบัน วิธีการดำเนินชีวิตของคนมักเป็นไปตามความเชื่อต่างๆ มากกว่าการใช้สติปัญญา ซึ่งมีแนวโน้มทวีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ สังคมมนุษย์มีความเชื่อความศรัทธาหลากหลายเรื่องราว มีทั้งเรื่องซึ่งผลดีและไม่ดี ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของบุคคลนั้นว่า จะใช้เหตุผลประกอบความเชื่อ หรือใช้ความเชื่อแบบอุปาทานหม้อย่างไรเหตุผล และขาดการพิจารณา ดังนั้น การเชื่อเรื่องใดๆ ก็ตาม จะส่งผลต่อการใช้ชีวิตของบุคคลคนนั้นอย่างแน่นอน ขึ้นอยู่กับการเลือกที่จะเชื่อหรือศรัทธาเรื่องใด จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการคิดพิจารณา โดยอาศัยหลักกาลามสูตร (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 20 ข้อที่ 505 หน้าที่ 241, มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) เป็นเรื่องที่พระพุทธเจ้าทรงสอนให้รู้จักการไม่ให้ปักใจเชื่ออย่างงมงายไร้เหตุผล หลักกาลามสูตร 10 ประการประกอบด้วยดังนี้ อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยฟังตามกันมา ด้วยการถือสืบๆ กันมา ด้วยการเล่าลือ ด้วยการอ้างตำราหรือคัมภีร์ เพราะตรรกะ เพราะการอนุমান ด้วยการคิดตรองตามเหตุผล เพราะเข้าได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว เพราะมองเห็นรูปลักษณะน่าจะเป็นไปได้และเพราะนับถือว่า ท่านสมณะนี้เป็นครูของเรา แต่มีหลักคิดใคร่ครวญว่า ต่อเมื่อใด รู้เข้าใจด้วยตนว่าธรรมเหล่านั้นเป็นอกุศล เป็นกุศล มีโทษ ไม่มีโทษ เป็นต้น แล้วจึงควรละหรือปฏิบัติตามนั้น เหล่านี้เป็นแนวทางปฏิบัติของมนุษย์ พระพุทธศาสนาได้ชื่อว่าเป็นศาสนาแห่งเหตุผล มีระบบความเชื่อตั้งอยู่บนรากฐานแห่งปัญญา ทำให้พระพุทธศาสนามีความแตกต่างจากศาสนาอื่น ความเชื่อที่ประกอบด้วยเหตุผลเรียกว่า ศรัทธา 4 ประกอบด้วย 1) กัมมสัทธา เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม เชื่อว่าเมื่อมีเจตนาในการกระทำย่อมส่งผลให้เกิดเป็นกรรมดีหรือกรรมชั่วแก่ผู้กระทำ 2) วิปากสัทธา เชื่อผลของกรรม เชื่อว่ากรรมที่ทำแล้วย่อมมีผล 3) กัมมัสสกตาสัทธา เชื่อว่าแต่ละสัตว์บุคคลมีกรรมเป็นของของตน จักต้องเสวยวิบากตามกรรมที่ตนกระทำ 4) ตถาคตโพธิสัทธา เชื่อมั่นในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า พระองค์ผู้ตรัสธรรม บัญญัติวินัยไว้ดีแล้ว หากฝึกฝนตนเองให้ปฏิบัติดีตาม ย่อมนำไปสู่การหลุดพ้นจากทุกข์ได้

(พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 14 ข้อที่ 322 หน้าที่ 320, มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) นี้เป็นหลักการความศรัทธาของพระพุทธศาสนาที่สอนเรื่องกรรมและให้ความสำคัญในเรื่องกรรมอันเป็นหลักธรรมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในสังคม จะมีสุขหรือทุกข์นั้น มีผลมาจากกรรมของตนเองทั้งสิ้น

ในพุทธปรัชญาเถรวาทได้กล่าวถึงการทำลายจักรวาลและโลกมีสามสาเหตุได้แก่ 1) ไฟ 2) น้ำ และ 3) ลม ในประเด็นดังกล่าวพระพุทธเจ้าขณะทรงประทับอยู่ ณ อัมพปาลิวัน ใกล้เมืองเวสาลี ทรงตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย สังขารทั้งหลายไม่เที่ยง ไม่ยั่งยืน ภิกษุทั้งหลาย แม้ขุนเขาสิเนรุซึ่งกว้างยาว และลึกลงไปมหาสมุทรถึง 84,000 โยชน์ บางครั้งที่ ฝนไม่ตกหลายปีหลายร้อยปี หลายพันปี หลายแสนปี เมื่อฝนไม่ตกพืชพันธุ์ธัญญาหารตลอด ถึงป่าไม้ใหญ่ย่อมเหี่ยวแห้งและตายลงในที่สุด สังขารก็ฉนั้น เป็นสิ่งไม่เที่ยง ไม่ยั่งยืน ภิกษุทั้งหลาย (วิเชียร แสนม และประภาส แก้วเกตุพงษ์, 2563) ในเรื่องที่พระอาทิตย์เกิดขึ้น 7 ดวง ทำลายแผ่นดินใหญ่และขุนเขาสิเนรุราชจนไม่มีอะไรเหลือนี้ใครจะรู้ ใครจะเชื่อว่าจะจะเป็นไป ได้ถึงอย่างนี้ นอกจากพระอริยบุคคลชั้นโสดาบันเท่านั้นจึงจะเชื่อ แม้ในคัมภีร์ทาง พระพุทธศาสนาจะกล่าวถึงสาเหตุที่ทำลายจักรวาลและโลกมักทำลายด้วยไฟเป็นส่วนใหญ่ดังที่ทรงตรัสว่า “เริ่มต้นจากการวิปริตของดินฟ้าอากาศ มีเสียงฟ้าร้อง แต่ฝนไม่ตกเป็นเวลา สิบปี ร้อยปี พันปี หมื่นปี แสนปี จนกระทั่งน้ำที่ขังอยู่ในบ่อ บึง ลำธาร แม่น้ำ ทะเล เหือดแห้งไปหมด พืชพันธุ์ธัญญาหารก็เหี่ยวแห้งตาย บรรดาสัตว์ทั้งหลายก็พากันตาย ทั้งสิ้น ต่อมาเกิดดวงอาทิตย์เกิดขึ้นเป็นดวงที่ 2 โคจรอยู่ตรงกันข้ามกับดวงที่ 1 ทำให้ กำหนดเวลากลางกลางวันหามีไม่ ล่วงต่อมาอีกช้านาน ดวงอาทิตย์ดวงที่ 3 ก็เกิดขึ้นอีก ต่อมาอีกช้านานดวงอาทิตย์ดวงที่ 4 ก็เกิดขึ้น จนถึงดวงอาทิตย์ที่ 5-6-7 เกิดขึ้น ตอนนั้น บังเกิดวันคลั่งตลบทั่วไปทั้งจักรวาล จักรวาลลุกโชติช่วงมอดไหม้เป็นจุนวิจุนไปในไฟนั้น ไม่เหลือแม้เทอญจักรวาลและโลกก็พินาศดับไป อากาศในเบื้องต่ำกับอากาศในเบื้องบน ก็ ปลอดภัยถึงกันเป็นอันเดียว” (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 13 ข้อที่ 153-162 หน้าที่ 128-141, มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) แนวคิดเรื่องจักรวาลในพระพุทธศาสนาเถรวาท หมายถึงจักรวาลในพระพุทธศาสนาเถรวาท จะแสดงให้เห็นว่า จักรวาลมีภูเขาสิเนรุเป็นศูนย์กลาง มีดวงอาทิตย์ดวงจันทร์ โคจรโดยรอบเป็นวงกลม และมีสรรพสิ่งต่างๆ เช่น ทวีปทั้ง 4 อนุทวีปเป็นบริวาร เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า แนวคิดจักรวาลพุทธศาสนา เป็นเรื่องธรรมชาติ ก็เสื่อมสลายไปได้เช่นกันดังเช่นในจุฬาลงกยสูตร พระพุทธเจ้าได้ตรัสกับพระมาลunkyบุตร โดยเรื่องราวของจักรวาลปรากฏตามพระสูตรต่างๆ ที่สำคัญ เช่น อัคคัญสูตร กล่าวถึงการกำเนิดของโลกและจักรวาล

โหราศาสตร์เป็นศาสตร์ที่เป็นทางออกสำหรับความเชื่อและการเยียวยารักษา อารมณ์และจิตใจของมนุษย์มานับตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ก่อนยุคพุทธกาล ซึ่งบางอย่าง ก็มีความขัดแย้งกับหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาที่สอนให้เชื่อในผลของการกระทำ (กรรมลิขิต) เชื่อความเพียรพยายามของตนเอง จะดีหรือชั่วอยู่ที่ผลของการกระทำ (พระครูสุภัทรวิชานกุล และคณะ, 2563) อย่างไรก็ตาม ในพระพุทธศาสนากล่าวถึงวิชาโหราศาสตร์ไว้ในวินัยปิฎก จุลลวรรค์ ขุททกวัตถุขันธกะว่าด้วยเรื่องเดรัจฉานวิชา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2553) ทรงบัญญัติห้ามให้ภิกษุและสามเณรเรียน หากผู้ใดเรียน ถือเป็นอาบัติทุกกฏ และทรงห้าม การเลี้ยงชีพผิดทางด้วยเดรัจฉานวิชา (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 9 ข้อที่ 22 หน้าที่ 9, มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) แต่ในวินัยปิฎก มหาวรรค ทรงอนุญาตให้ภิกษุเรียนปักษณา คือการเรียนปฏิทินทางจันทรคติ เพื่อ ประโยชน์ใน

การนับวันลงอุโบสถสวดปาฏิโมกข์ เพราะวันข้างขึ้น ข้างแรม สามารถกำหนด ได้จากตำแหน่งดวงจันทร์บนท้องฟ้าได้ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 6 ข้อที่ 187 หน้าที่ 450-451, มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) และในวินัยปิฎก จุลวรรค ทุติยภาค อารัณญกวรรค ทรงอนุญาตให้ภิกษุที่อยู่ในป่า ฟังเรียน ทางนักษัตรทั้งหมด หรือบางส่วนไว้ และพึงเป็นผู้ฉลาดในทิศ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 7 ข้อที่ 428-49 หน้าที่ 350-352, มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) เพื่อที่จะได้มีความรู้ทางดาราศาสตร์ และปฏิทินบ้าง รวมถึงทิศ ต่างๆ พอจะตอบปัญหาของชาวบ้านได้เท่านั้น ไม่ได้มุ่งหวังให้เรียน เพื่อการทำนายทายทัก หรือหาฤกษ์ยาม จะเห็นได้ว่า พระพุทธเจ้าไม่ทรงสนับสนุนให้เชื่อถือในคำทำนายทายทัก แม้แต่พุทธบริษัทเองก็ทรงตรัสว่า ‘ผู้นับถือพระรัตนตรัย ไม่พึงประกอบการทำอาถรรพณ์ การทำนายฝัน การทำนายลักษณะ หรือแม้แต่การดูฤกษ์ยาม ไม่พึงเรียนการทำนายเสียงสัตว์ ร้อง’ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 29 ข้อที่ 162 หน้าที่ 454, มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

หลักกรรมในพระพุทธศาสนาจากการการที่พระพุทธศาสนาได้ชื่อว่าเป็นศาสนาแห่งเหตุผล มีระบบความเชื่อตั้งอยู่บนรากฐานแห่งปัญญา เชื่อมั่นในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า พระองค์ผู้ตรัสธรรม บัญญัติวินัยไว้ดีแล้ว หากฝึกตนเองศรัทธา 4 ย่อมนำไปสู่การหลุดพ้นจากทุกข์ได้ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 12 ข้อที่ 7 หน้าที่ 19, มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) หลักการความศรัทธาในพระพุทธศาสนาที่สอนและให้ความสำคัญในเรื่องกรรมอันมีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในสังคม จะสุขหรือทุกข์นั้น มีผลมาจากกรรมของตนเองทั้งสิ้น ดังนั้น คำว่า “กรรม” หมายถึงการกระทำที่ประกอบด้วยเจตนา ทำด้วยความตั้งใจหรือจงใจทำ การกระทำที่ดี เรียกว่า กรรมดี การกระทำที่ชั่ว เรียกว่ากรรมชั่ว การกระทำทางกาย เรียกว่ากายกรรม การกระทำทางวาจาเรียกว่าวจีกรรม การกระทำทางใจ เรียกว่ามโนกรรม ฉะนั้นกรรม จึงหมายถึงทั้งความดีและความไม่ดี กรรมจะมีผลมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเจตนาคือความตั้งใจ ความตั้งใจในการกระทำลงไปในขณะที่นั้นๆ ถ้ามีเจตนาในการกระทำแรง กรรมก็หนัก ถ้ามีเจตนาในการกระทำอ่อน กรรมก็เบา กรรมในความหมายทางพระพุทธศาสนาต้องประกอบด้วยเจตนา ดังพุทธพจน์ว่า “ภิกษุทั้งหลาย เจตนานั่นเองเราเรียกว่ากรรม บุคคลจงใจแล้วจึงกระทำความกรรมด้วยกาย ด้วยวาจา และด้วยใจ” (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 22 ข้อที่ 334 หน้าที่ 463, มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) และตรัสอีกว่า “สัตว์ทั้งหลาย มีกรรมเป็นของตน เป็นทายาทแห่งกรรม มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย กรรมย่อมจำแนกสัตว์ให้ทราบและประณีต” (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 14 ข้อที่ 579 หน้าที่ 376, มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) ในทางพระพุทธศาสนาจึงเป็นเรื่องของเหตุและผล เพราะสามารถอธิบายถึงความเป็นไปในชีวิตของมนุษย์ทั้งด้านความเจริญและความเสื่อม กล่าวได้ว่าการศึกษารื่องกรรมเป็นความจำเป็นอันดับแรกของการศึกษาหลักธรรมในพระพุทธศาสนา การเข้าใจเรื่องกรรมและการให้ผลของกรรมทำให้มนุษย์สามารถมองเห็นความจริงตรงตามความเป็นจริงได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความเชื่อหรือความศรัทธา ก็จำเป็นต้องใช้เหตุผลในการเชื่อและปฏิบัติตามทั้งสิ้น มิเช่นนั้น ความเชื่อความศรัทธาเหล่านั้นจะเป็นเหตุแห่งการกระทำที่จะนำบุคคลไปสู่ความเชื่อความศรัทธาที่ผิดๆ ส่งผลให้ไม่ได้พบความสุขดังหวัง หรืออาจจะกลายเป็นความเชื่อแบบงมงายได้

ส่วนการพยากรณ์ที่ปรากฏในพระพุทธศาสนาเถรวาท ทั้งที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธองค์ และการที่พระพุทธองค์ทรงพยากรณ์เองนั้น เป็นการยืนยันอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ที่มีความถูกต้อง

เพราะพระพุทธรูปทรงพวยการณด้วยพุทธานุญาณอันเป็นญาณที่บังเกิดเฉพาะพระพุทธรูปเจ้า พระญาณอันเป็นสัพพัญญุตญาณของพระพุทธรูปทรงรู้อะไรทั้งปวงอย่างแจ่มชัด การพวยการณของพระพุทธรูปคือการยืนยันสถานะแห่งธรรมชาติของชีวิตที่เป็นไปตามกฎแห่งกรรมและไตรลักษณ์เรื่องพุทธานุญาณนั้นคือการที่พระพุทธรูปทรงมีพุทธานุญาตให้ภิกษุ ศึกษาเกี่ยวกับดาวนักษัตร ในการนับปักษ์ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดวันอุโบสถถูกต้อง เพื่อการแสดงปาฏิโมกข์ของสงฆ์ นอกจากนั้นกำหนดให้พระภิกษุผู้อยู่ป่ามีความรู้ในเรื่องดาวนักษัตร และทิศ เพื่อจะได้เป็นที่พึ่งของชาวบ้าน และป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นได้ เพราะถ้าไม่มีความรู้ในเรื่องเหล่านี้เสียเลย คนอาจไม่เชื่อว่าเป็นพระภิกษุจริง อาจถูกทำร้ายได้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าพระพุทธรูป ทรงมีพระวิจารณ์ญาณ ในการเลือกให้พระภิกษุมีจริยาวัตรที่ถูกต้องเหมาะสมกับการเป็นภิกษุ เพื่อจะได้ไม่เป็นที่ครหาได้ว่าภิกษุนุ่งหาลาภยศ เครื่องสักการะเพราะการเป็นหมอดู ผู้ทำนายทายทัก (กฤติกาวิสัย หรือวิสัย, 2558) การพิจารณาหลักการเรื่องกรรมจึงเป็นแนวคิดหลักในการนำมาประกอบในการทำนายตามหลักพระพุทธรูปศาสนาอีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับการกำหนดและตรวจสอบผลที่ตามมาของคำทำนาย

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบเรื่องกรรมในการพวยการณชีวิตที่ปรากฏในโหราศาสตร์และพุทธานุญาณนั้น กรรมจะให้ผลหรือไม่อาจให้ผล ย่อมขึ้นอยู่กับดวงดาวเหล่านั้น การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างดวงดาวกับมนุษย์ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าโหราศาสตร์นั้นก็เพื่อทราบ หมายบังคับการของดวงดาวทั้งหลายอันจะส่งมายังมนุษย์เป็นรายตัวไป และมนุษย์ทั้งหลายจะต้องมีอันเป็นไปตามนั้นโดยมีผลกรรมของเขาทั้งหมด เป็นเพียง เรือพวง หรือช้างเท้าหลัง แต่ตามหลักพุทธศาสนา ผลของความสุความความทุกข์ที่กรรมกระทำของตนเอง คำว่า “กรรม” นั้นเป็นคำกลางๆ ในทางพุทธศาสนาได้จำแนกกรรมออกเป็น 2 คือ กุศลกรรม กับอกุศลกรรม หรือกรรมดี กับกรรมชั่ว และลักษณะของกรรมซึ่งมีวิบากออกไปอีกในลักษณะของกัมมัตสกตา ได้แก่ กรรมเป็นของตน,กรรมเป็นเผ่าพันธุ์,กรรมเป็นที่เกิด,กรรมเป็นที่อาศัย เราทำกรรมใดไว้จักต้องรับผลของกรรมนั้น จะเห็นได้ว่า จากความเชื่อได้พัฒนามาเป็นจารีตประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมายาวนาน ในพระพุทธรูปศาสนาการบอกเหตุการณ์ที่จะเกิดในเบื้องหน้า หรือการพวยการณนั้นมาจากพระบารมีที่พระพุทธรูปเจ้าองค์ก่อนๆ ได้สั่งสมไว้ ดังปรากฏในพระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย พุทธวงศ์ (วงศ์แห่งพระพุทธรูปเจ้า) จริยาปิฎก เริ่มต้นแต่พระที่ปึงกร จนถึงพระพุทธรูปเจ้าสมณโคดมพระองค์นี้รวมทั้งสิ้น 24 พระองค์เป็นการที่พระพุทธรูปเจ้าองค์ก่อนๆ เพี้ยบารมีต่างๆ ตามสมัยแห่งพระพุทธรูปเจ้าเหล่านั้น และพระองค์ทรงได้รับการพวยการณจากพระพุทธรูปเจ้าเหล่านั้นทุกพระองค์ ว่าพระองค์จะได้มาเป็นพระพุทธรูปเจ้าในภพนี้ ทรงพระนามว่า โคดม ดังนั้นจะเห็นได้ว่าโหราศาสตร์จึงมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธรูปศาสนาที่แฝงอยู่คัมภีร์ต่าง ๆ ที่ได้กล่าวถึงการพวยการณต่าง ๆ นั้นเอง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเรื่องกรรมกับการพวยการณชีวิตที่ปรากฏในโหราศาสตร์
2. เพื่อศึกษาเรื่องกรรมกับการพวยการณชีวิตที่ปรากฏในพุทธานุญาณ
3. เพื่อเปรียบเทียบเรื่องกรรมกับการพวยการณชีวิตที่ปรากฏในโหราศาสตร์และพุทธานุญาณ

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเน้นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยมุ่งศึกษา ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องกรรมในการพยากรณ์ชีวิตที่ปรากฏในโหราศาสตร์และพุทธทำนาย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของปัญหาและประเด็นที่ต้องการทราบจากแหล่งข้อมูลดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) ของงานวิจัยนี้ และค้นคว้าข้อมูลที่เชื่อมโยงในพระไตรปิฎก [มจร] อรรถกถาในพระพุทธศาสนาเถรวาท

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยเรื่อง “ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องกรรมในการพยากรณ์ชีวิตที่ปรากฏในโหราศาสตร์และพุทธทำนาย ” คือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย หนังสือ ตำราเรียน วารสาร และเอกสารต่างๆ ทั้งไทย และต่างประเทศ

2 การศึกษาภาคสนาม ศึกษาจากการสัมภาษณ์ การสังเกต จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพระสงฆ์ หมอดูและพราหมณ์ และศาสนิกชนและผู้สนใจ จำนวน 35 รูป/คน

3 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

1) การลงพื้นที่ร่วมกิจกรรม และจัดเวทีสนทนาทางศาสนา การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

2) การวิเคราะห์ ศึกษารวบรวมข้อมูล และเปรียบเทียบเนื้อหาหลักให้เห็นถึงประเด็นในความเหมือนและความแตกต่างกัน

3) การนำเสนอจัดทำเป็นรายงาน

ผลการศึกษา

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า กรรม ในโหราศาสตร์ คือ ความเชื่อด้านโหราศาสตร์นั้นว่ามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของผู้ที่มีความเชื่อในเรื่องของโชคชะตา คนส่วนใหญ่ที่มีความเชื่อในเรื่องโหราศาสตร์นั้นจะเป็นคนที่กลัวกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น ในอนาคตหรือกำลังประสบปัญหาที่จะหาทางออก แต่ก็ไม่รู้ว่าจะต้องทำอะไร ทำให้การไปพบหมอดูของคนกลุ่มนี้เป็นไปเพื่อต้องการหาที่ปรึกษา ต้องการคนที่คอยให้กำลังใจหรือแม้กระทั่งเตรียมตัวพร้อมรับกับเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต หมอดูจะมีอิทธิพลมากด้านจิตใจของผู้รับฟังในฐานะเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาการดำเนินชีวิตของตนเองมากกว่าจะเชื่อเรื่องการกระทำของตนเอง บางคนดูดวงแล้วกลับรู้สึกสบายใจมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การดูดวงตามหลักโหราศาสตร์แม้จะไม่ใช่วิธีที่จะนำไปสู่การพ้นทุกข์โดยสิ้นเชิง แม้พระพุทธศาสนาจะไม่ได้ปฏิเสธความเชื่อทางโหราศาสตร์ แต่ก็ไม่ได้สนับสนุน กลับมองว่าเป็นเดรัจฉานวิชา เพราะเป็นการไปขวางทางสงบ เป็นเครื่องถ่วงมิให้ก้าวหน้าอันจะนำไปสู่พระนิพพาน พระพุทธศาสนาจึงมีหลักคำสอนที่สอนให้เชื่อในการกระทำ เชื่อผลของการกระทำ (กรรมลิขิต) เชื่อความเพียรพยายามของตนเอง จะดีหรือชั่วอยู่ที่ตัวเรา ไม่ใช่โหราศาสตร์เป็นผู้กำหนด การทำนายของโหราศาสตร์ไม่ได้มีอำนาจเหนือไปกว่าการกระทำของ บุคคล สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม ทุกอย่างเกิดด้วยเหตุและปัจจัย เราทำดีย่อมได้รับผลคือ ความสุข ทำชั่วก็ต้องได้รับผลคือความทุกข์อย่างแน่นอน (ศิรินญา นาภาคัพพ์, 2551) การตีความแบบ “โหรากรรม” โหราจารย์ไทยบางท่านใช้คำว่า “โหรากรรม” (Karmic Astrology) ซึ่งผสมผสานแนวคิดกรรมแบบพระพุทธศาสนากับการ

คำนวณดวงดาว โดยถือว่า ดวงดาว คือ ผู้ลิขิตชีวิต แต่ดาวสะท้อนผลกระทบจากอดีตชาติที่กำลังปรากฏเป็น “สถานการณ์ชีวิต” ดังนั้น หากเรา “เปลี่ยนกรรม” (เช่น ทำบุญ ตั้งสติ เปลี่ยนพฤติกรรม) ก็สามารถ เปลี่ยนผลได้ แม้ดาวจะอยู่ในตำแหน่งไม่ดี อีกประการ การตีความแบบ “โหรากรรม” หมายถึง วิธีการทำความเข้าใจหรืออธิบายเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือชะตาชีวิตของบุคคล โดยอาศัยแนวคิดทางโหราศาสตร์หรือศาสตร์แห่งดวงดาว ซึ่งรวมถึงการดูดวง ทำนายอนาคต เชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นกับพลังลึกลับ หรือแรงกรรม (ผลของการกระทำในอดีต) เมื่อนำมาใช้ในบริบทของ “สังคมไทย” จะมีความหมายเชิงวิพากษ์หรือการสะท้อนลักษณะความคิดของสังคมไทย ว่าพึ่งพาความเชื่อมากกว่าเหตุผล การตีความแบบโหรากรรมบ่งชี้ว่าสังคมไทยบางส่วนยังนิยมใช้อำนาจของโหราศาสตร์มาอธิบายปัญหาในชีวิต เช่น การล้มเหลวไม่ใช่เพราะขาดความพยายาม แต่เพราะ “ดวงตก” หรือ “กรรมเก่า” ซึ่งเป็นการเลี่ยงการตั้งคำถามเชิงวิทยาศาสตร์หรือเหตุผลเชิงระบบ เน้นเรื่อง โชคชะตาและกรรม

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การพยากรณ์ในพุทธศาสนาหรือ “พุทธทำนาย” นั้น ตั้งอยู่บนรากฐานของกฎแห่งกรรม และอาศัยพุทธญาณของพระพุทธเจ้า ซึ่งประกอบด้วยพระญาณที่หยั่งรู้อดีต ปัจจุบัน และอนาคต (อดีตังสญาณ, ปัจจุบันนังสญาณ, อนาคตังสญาณ) พระองค์ทรงมีความรู้แจ้งอันไม่มีสิ่งใดปิดกั้น (อนาวรณญาณ) และทรงเป็นสัพพัญญู ด้วยเหตุนี้ การพยากรณ์ของพระองค์จึงเป็นการชี้แจงเหตุและผลตามกฎแห่งกรรมที่บุคคลได้กระทำไว้ ไม่ใช่การทำนายโดยอาศัยการโคจรของดวงดาวอย่างโหราศาสตร์ ในทางพระวินัย พระพุทธองค์ทรงบัญญัติห้ามพระภิกษุศึกษาและเลี้ยงชีพด้วย “ดิรัจฉานวิชา” ซึ่งหมายถึงความรู้ที่ขวางทางพระนิพพาน อันได้แก่ การทำนายโชคชะตา การดูดุ๊กขี้ยาม การทำนายฝัน และศาสตร์พยากรณ์อื่นๆ การกระทำความผิดกล่าวถือเป็นการเลี้ยงชีพผิดและเป็นอาบัติทุกกฏ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 7 ข้อที่ 287 หน้าที่ 72-73, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) พระองค์ทรงสอนว่าประโยชน์เป็นทุกข์ของประโยชน์ในตัวเอง และการประพฤติดุจจริตทางกาย วาจา ใจ ถือเป็นทุกข์ดี มงคลดีอยู่แล้ว โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งดวงดาว อย่างไรก็ตาม มีข้อยกเว้นที่ทรงอนุญาตให้ภิกษุเรียนรู้อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับดาราศาสตร์ได้ใน 2 กรณีเพื่อประโยชน์ในทางปฏิบัติ คือ 1) ทรงอนุญาตให้เรียนรู้วิธีการนับวันตามปักข์ (ปักข์คณนา) เพื่อกำหนดวันอุโบสถให้ถูกต้องและ 2) ทรงอนุญาตให้ภิกษุที่จำพรรษาในป่าเรียนรู้เรื่องนักษัตรและทิศทาง เพื่อป้องกันตนเองจากอันตรายและเป็นที่พึ่งแก่ชาวบ้านได้ พุทธทำนายที่ปรากฏในพระไตรปิฎกหลายกรณี เช่น การพยากรณ์พระอัครสาวกอย่างพระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะ การทำนายพระสุบินของพระเจ้าปเสนทิโกศล 16 ประการ และการพยากรณ์ถึงการอุบัติขึ้นของพระศรีอาริยมตไตรยในอนาคต กรณีเหล่านี้ล้วนเป็นการแสดงให้เห็นถึงการหยั่งรู้ผลจากเหตุแห่งกรรมด้วยพระปัญญาญาณของพระพุทธองค์ ซึ่งแตกต่างโดยสิ้นเชิงกับหลักการของโหราศาสตร์และศาสตร์พยากรณ์ทางโลก

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า เปรียบเทียบแนวคิดเรื่องกรรมในพุทธศาสนากับการพยากรณ์ชีวิตในโหราศาสตร์และพุทธทำนาย เพื่อทำความเข้าใจในความเหมือนและความแตกต่างของศาสตร์ทั้งสอง หลักกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาทระบุว่า “กรรม” คือการกระทำโดยมีเจตนาเป็นที่ตั้ง ทั้งทางกาย วาจาและใจ (กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม) โดยเชื่อว่าสัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรมที่ตนได้กระทำไว้ กรรมที่ได้ทำไปแล้วไม่สามารถลบล้างได้ แต่ผลของกรรม (วิบาก) สามารถเปลี่ยนแปลงหรือบรรเทาให้เบาบางลงได้ด้วยการสร้างกรรมดีใหม่ในปัจจุบัน เป้าหมายสูงสุดในทางพุทธศาสนาคือการ

ปฏิบัติเพื่อหลุดพ้นจากวงจรแห่งกรรม หรือการบรรลุนิพพาน ในขณะที่โหราศาสตร์เป็นศาสตร์แห่งการพยากรณ์โชคชะตาและเหตุการณ์ในชีวิต โดยอาศัยตำแหน่งและการโคจรของดวงดาว ณ เวลาเกิดเป็นหลักในการวิเคราะห์ โหราศาสตร์มองว่าตำแหน่งของดวงดาวในดวงชะตากำเนิดเปรียบเสมือน “แผนที่ชีวิต” หรือ “พิมพ์เขียว” ที่สะท้อนถึงแนวโน้มและจังหวะของชีวิต ในโหราศาสตร์ไทยและอินเดีย มีความเชื่อว่าตำแหน่งของดวงดาวนั้นสัมพันธ์และสะท้อนถึง “ผลแห่งกรรมเก่า” ของบุคคลนั้นๆ เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ทั้งสองแนวคิดมีจุดร่วมที่มองว่าทุกสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตล้วนมีเหตุปัจจัย ไม่ใช่เรื่องบังเอิญ และต่างอธิบายถึงความแตกต่างของชีวิตมนุษย์ที่เกิดมาไม่เท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตาม มีความแตกต่างในสาระสำคัญคือ พุทธศาสนาเน้นว่า “เจตนา” ซึ่งเป็นปัจจัยภายใน คือต้นเหตุที่แท้จริงของทุกสิ่ง แต่โหราศาสตร์ให้น้ำหนักกับอิทธิพลของดวงดาวซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก นอกจากนี้ เป้าหมายสูงสุดของพุทธศาสนาคือการพ้นทุกข์ในวัฏสงสาร ส่วนโหราศาสตร์มีเป้าหมายเพื่อการดำเนินชีวิตให้ราบรื่นและดีขึ้นในโลกปัจจุบัน ในสังคมไทยซึ่งเป็นสังคมพุทธ นักโหราศาสตร์ส่วนใหญ่มักผสมผสานหลักธรรมเรื่องกรรมเข้ากับการพยากรณ์ โดยมองว่าดวงดาวเป็นเพียงเครื่องชี้วัดผลของกรรม และแนะนำให้ผู้รับคำทำนายสร้างกรรมดีเพื่อปรับเปลี่ยนหรือบรรเทาเคราะห์กรรม กล่าวโดยสรุป โหราศาสตร์สามารถใช้เป็นเครื่องมือเพื่อทำความเข้าใจแนวโน้มของชีวิตซึ่งเป็นผลสะท้อนของกรรมได้ แต่กรรมในปัจจุบันที่เกิดจากความเพียรและสติปัญญาคือปัจจัยสำคัญที่สุดในการกำหนดอนาคตของตนเองตามหลักพุทธศาสนา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การคำนวณทางโหราศาสตร์เข้ากับหลักกรรมทางพุทธศาสนา โดยเชื่อว่าแม้ดวงดาวจะบ่งชี้ถึงแนวโน้มของชีวิตตามกรรมเก่า แต่การสร้างกรรมใหม่ในปัจจุบัน เช่น การทำบุญ หรือเปลี่ยนพฤติกรรม สามารถเปลี่ยนแปลงผลกรรมนั้นได้ ความสัมพันธ์ของสองแนวคิดนี้ในสังคมไทยมีลักษณะที่ส่งเสริมกัน โหราศาสตร์ได้กลายเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้คนเข้าใจแนวคิดเรื่องกรรมที่เป็นนามธรรมได้ง่ายขึ้นผ่านการพยากรณ์ สอดคล้องกับวิเชียร แสนมี และประภาส แก้วเกตุพงษ์ ศึกษาแนวคิดเรื่องจักรวาลวิทยาในพุทธปรัชญาเถรวาท และพบว่า ความรู้ทางจักรวาลวิทยามี 2 อย่าง คือ (1) ความรู้เรื่องจักรวาลวิทยาที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงให้เห็นเกี่ยวกับความรู้ทางประสบการณ์ตรง คือ ความรู้ที่กล่าวถึงกำเนิดของสิ่งมีชีวิตและลักษณะตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตนั้นๆ เช่น มนุษย์ สัตว์ และความรู้บางส่วนซึ่งเป็นความรู้ที่เกี่ยวกับกำเนิดของโลก (2) ความรู้เรื่องจักรวาลวิทยาที่พระพุทธเจ้าทรงหยั่งรู้ได้ด้วยทิพยจักขุญาณ คือเรื่องภูมิต่างๆ มีการพรรณนาสภาพอันน่าสะพรึงกลัวในทุคติภูมิหรือบาปภูมิ และมีการพรรณนาสภาพอันน่ารื่นรมย์ในสุคติภูมิ แต่ในทัศนะของพุทธปรัชญาเถรวาทมองว่าสรรพสิ่งในจักรวาลก็ตกอยู่ภายใต้กฎไตรลักษณ์เสมอเหมือนกันทั้งสิ้นไม่มีอะไรจีรังยั่งยืน (วิเชียร แสนมี และประภาส แก้วเกตุพงษ์, 2563)

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า พุทธทำนายที่ปรากฏในพระไตรปิฎกหลายกรณี เช่น การพยากรณ์พระอัครสาวกอย่างพระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะ การทำนายพระสุบินของพระเจ้าปเสนทิโกศล 16 ประการ และการพยากรณ์ถึงการอุบัติขึ้นของพระศรีอาริยมตไตรยในอนาคต กรณีเหล่านี้ล้วนเป็นการแสดงให้เห็นถึงการหยั่งรู้ผลจากเหตุแห่งกรรมด้วยพระปัญญาญาณของพระพุทธองค์ ซึ่งแตกต่างโดยสิ้นเชิงกับหลักการของโหราศาสตร์และศาสตร์พยากรณ์ทางโลก

สอดคล้องกับพระมหาหรรษา ธมฺมหาโส สรุปว่าแนวคิดเรื่องจักรวาลในพระพุทธศาสนาเถรวาท หมายถึงจักรวาลในพระพุทธศาสนาเถรวาท จะแสดงให้เห็นว่า จักรวาลมีภูเขาสีเนรุเป็นศูนย์กลาง มีดวงอาทิตย์ดวงจันทร์ โคจรโดยรอบเป็นวงกลม และมีสรรพสิ่งต่างๆ เช่น ทวีปทั้ง 4 อนุทวีปเป็นบริวาร เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า แนวคิดจักรวาลพุทธศาสนา เป็นเรื่องธรรมชาติ ก็เสื่อมสลายไปได้เช่นกัน ดังเช่นในจุฬาลงกยสูตร ในพระไตรปิฎกภาษาไทยเล่ม 13 พระพุทธเจ้าได้ตรัสกับมาลุงกยบุตร โดยเรื่องราวของจักรวาลปรากฏตามพระสูตรต่างๆ ที่สำคัญ เช่น อัคคัญญสูตร กล่าวถึงการกำเนิดของโลกและจักรวาล สัตตสุริยสูตรกล่าว ถึงการพินาศของโลกโดยดวงอาทิตย์ 7 ดวง และจุฬนีสูตรที่กล่าวถึงการแบ่งประเภทจักรวาลและจำนวนของจักรวาล เป็นต้น (พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส (นิธิบุญยกร), 2550)

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า พุทธศาสนานับว่า “เจตนา” ซึ่งเป็นปัจจัยภายใน คือต้นเหตุที่แท้จริงของทุกสิ่ง แต่โหราศาสตร์ให้น้ำหนักกับอิทธิพลของดวงดาวซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก นอกจากนี้ เป้าหมายสูงสุดของพุทธศาสนาคือการพ้นทุกข์ในวัฏสงสาร ส่วนโหราศาสตร์มีเป้าหมายเพื่อการดำเนินชีวิตให้ราบรื่นและดีขึ้นในโลกปัจจุบัน ในสังคมไทยซึ่งเป็นสังคมพุทธ นักโหราศาสตร์ส่วนใหญ่มักผสมผสานหลักธรรมเรื่องกรรมเข้ากับการพยากรณ์ สอดคล้องกับสิงห์โต สุริยาอารักษ์ ให้นิยามว่า โหราศาสตร์เป็นวิชาพยากรณ์ ที่เนื่องมาจากอำนาจของดวงดาวนพเคราะห์ต่างๆ ที่โคจรรอบจักรวาลเป็นวิชาที่มีหลักฐานและเหตุผล เป็นวิทยาการที่นับว่าทันสมัยอยู่คู่กับโลกตลอดไป เพราะเกี่ยวกับดวงดาวและโลกมนุษย์ที่กล่าวถึงอำนาจของดาวที่มีต่อสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก เป็นวิชาการทางนามธรรมและรูปธรรมแสดงกาลเวลาความส่องสว่าง ความรุ่งโรจน์ ความร้อน ความดึงดูด และพลังงานที่มีต่อพฤติกรรมของคนเราโหราศาสตร์จึงเป็นวิชาที่เกี่ยวกับศาสตร์อันลึกซึ้งเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งและอาจนับเนื่องอยู่ในไสยศาสตร์ เป็นวิชาที่ลึกลับอยู่คู่กับดาราศาสตร์ซึ่งเป็นวิชาคำนวณ วิถีโคจรและขนาดน้ำหนัก ระยะ ฯลฯ ของดวงดาวในนภากาศ โหราศาสตร์ความรู้เกี่ยวกับดวงดาว โหราศาสตร์หมายถึง วิชาที่ว่าด้วยการพยากรณ์ โดยอาศัยการโคจรของดวงดาว เป็นหลักนับเป็นความรู้เป็นวิชาที่เก่าแก่ศาสตร์หนึ่งบนโลกใบนี้ ที่ทุกชนชาติต่างได้ให้ความสนใจในทุกยุคทุกสมัย โหราศาสตร์เชื่อว่าเกิดขึ้นพร้อมกับความเชื่อในเทพเจ้า เช่น การบูชาพระอาทิตย์หรือพระจันทร์ (สิงห์โต สุริยาอารักษ์, 2521)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยได้เสนอองค์ความรู้ใหม่ ดังภาพที่ 1

ภาพประกอบ 1 กรรมกับการพยากรณ์ชีวิตที่ปรากฏในโหราศาสตร์และพุทธทำนาย

คำอธิบายประกอบภาพ

ส่วนที่ 1 กรรม (Karma) และ โหราศาสตร์ (Astrology) และ กรรม (Karma) อธิบายว่า สมองกับหัวใจ นำไปสู่การกระทำจึงได้ผลลัพธ์ที่ดี (Good Result) เช่น ต้นไม้เจริญเติบโต ส่วนการ กระทำไม่ดี จึงนำไปสู่ผลลัพธ์ไม่ดี (Bad Result) เช่น ต้นไม้เหี่ยวเฉา โหราศาสตร์ (Astrology) คือ แผนภูมิดวงดาวชี้แนะโน้มของเส้นทางชีวิต คนสามารถเลือกลงมือสร้างเส้นทางใหม่ได้ แม้มีแผนที่ดาว

ส่วนที่ 2 การหยั่งรู้ของพระพุทธเจ้า (Buddha's Foresight) และ การพยากรณ์ (Divination) และพุทธญาณ (Buddha's Foresight) อธิบายว่า พระพุทธเจ้ามองเห็นอดีต ปัจจุบัน อนาคต (สามกาล) ด้วยปัญญา และมีสัญลักษณ์ “ห้าม” สำหรับการพยากรณ์แบบหมอดู และ การ พยากรณ์ทางโลก (Divination)

ส่วนที่ 3 จุดเน้น (Focus) คือ จุดเน้นภายใน (Internal Focus) อธิบายผ่าน การเน้นภายใน คือหัวใจและสมองผ่านการกระทำคือคำพูดนำไปสู่ผลลัพธ์ ส่วนจุดเน้นภายนอก (External Focus) ประกอบด้วยเน้นปัจจัยภายนอก คือ ดวงดาวและเส้นทางชีวิต

บทสรุป

การเปรียบเทียบเรื่องกรรมกับการพยากรณ์ชีวิตที่ปรากฏในโหราศาสตร์และพุทธทำนายนั้น เป็นการพยากรณ์ที่ได้นำองค์ความรู้ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก และคัมภีร์พระพุทธศาสนา การ ศึกษาวิจัยพบว่าองค์สมเด็จพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงเป็นการพยากรณ์ด้วยพุทธญาณ อัน ประกอบด้วย อดีตังสญาณ อนาคตังสญาณ ปัจจุบันนังสญาณ ซึ่งเป็นพระปรีชาสามารถอย่างยิ่งยวด ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การพยากรณ์ดวงชาตาก็คือการอ่านแผนที่กรรม ผู้ที่ให้คำ

พยากรณ์ ซึ่งต้องประกอบด้วยคุณธรรม ส่วนศาสตร์ทางโหราศาสตร์ผู้ที่ให้คำพยากรณ์ คือ นักพยากรณ์ โหราจารย์ และหมอดู จัดเป็นการสอดคล้องในด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นพื้นฐานของนักโหราศาสตร์ แสดงให้เห็นถึงดวงดาว เป็นเครื่องชี้ให้เห็นท่วงทำนอง ของชีวิตเป็นแผนที่ชีวิตเผยให้เห็นเส้นทางจึงทำให้เราทราบถึงจังหวะชีวิตว่า ช่วงไหนขึ้นช่วงไหนลง เพื่อเตรียมตัวรับมือในการวางแผนจัดการกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. หน่วยงานทางด้านพระพุทธศาสนา ควรศึกษาวิเคราะห์ ค้นหา ความเป็นมาของคติความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์และพุทธทำนาย ในเอกสารดั้งเดิมคือตำราโหราศาสตร์ ที่ปรากฏในเอกสารภาษาอินเดียโบราณดั้งเดิมที่ยังไม่ได้แปลเป็นเอกสารในภาษาไทยและแปลเอกสารที่สำคัญเหล่านั้นเป็นภาษาไทยเพื่อเป็นคู่มือการแก่ผู้สนใจศึกษาในเรื่องนี้ต่อไป

2. หน่วยงานทางการศึกษา ควรศึกษาวิเคราะห์ ค้นหา อิทธิพลและบทบาทของโหราศาสตร์หรือศาสตร์แห่งการพยากรณ์ได้เข้ามามีบทบาทต่อวิถีชีวิตในการประยุกต์ ใช้กับชีวิตประจำวันและสังคม ระหว่างศาสนาความเชื่อทางสังคมและพระพุทธศาสนาในสังคมไทย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. อิทธิพลและบทบาทของเรื่องกรรมในการพยากรณ์ชีวิตที่ปรากฏในโหราศาสตร์และพุทธทำนาย กับการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและสังคม เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ให้เกิดความสงบสุขและสันติภาพอย่างลึกซึ้งและถ่องแท้ในรูปแบบของงานวิจัยเชิงคุณภาพ

2. เปรียบเทียบการศึกษาเปรียบเทียบเรื่องกรรมในการพยากรณ์ชีวิตที่ปรากฏในโหราศาสตร์และพุทธทำนายเพื่อความชัดเจนของผู้สนใจศึกษาค้นคว้าต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤติกาวัลย์ หิรัญสี. (2558). “ความสัมพันธ์ในการพยากรณ์ชีวิตคนด้วยวิชาโหราศาสตร์ไทยกับกฎแห่งกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท”. (ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสุภัทรวิชารานุกูล และคณะ. (2563). “การประยุกต์ใช้หลักโหราศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา”. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา*, 11(2), 410-425.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2553). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์*. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร: ธนัชการพิมพ์.
- พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส (นิตฺยนิภากร). (2550). *พุทธจักรวาลวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- วิเชียร แสนมี และ ประภาส แก้วเกตุพงษ์. (2563). แนวคิดเรื่องจักรวาลวิทยาในพุทธปรัชญาเถรวาท. *Journal of Modern Learning Development*, 5(3), 288-300.
- ศิริณญา นภาศัพท์. (2551). *ศึกษาพุทธศาสนากับโหราศาสตร์ในยุคปัจจุบัน*. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยศาสนศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล.
- เสฐียร พันธงชัย. (2534). *ศาสนาเปรียบเทียบ*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สิงห์โต สุริยาอารักษ์. (2521). *โหราศาสตร์ไทยชั้นสูง เรื่องฤกษ์ และการให้ฤกษ์ การคำนวณดวงพิชัยสงคราม*. กรุงเทพมหานคร: เลียงเชียงธรรมประทีป.